

IN MEMORIAM

IN MEMORIAM ПРОФ. Д-Р РАДКА ВЛАХОВА (1954–2021)

IN MEMORIAM OF PROF. RADKA VLANOVA, PHD (1954–2021)

На 21.01.2021 г. ни напусна професор д-р Радка Василева Влахова-Руйкова (1954–2021). Тя бе дългогодишен преподавател във Факултета по славянски филологии на СУ „Св. Климент Охридски“, ръководител на катедра „Български език“ два мандата (1998–2002 и 2002–2006), ръководител на катедра „Български език като чужд“ (2013–2017), както и заместник-декан (1998–2002 и 2002–2005).

Завършила е специалността „Българска филология“ във Факултета по славянски филологии на СУ „Св. Климент Охридски“ през 1977 г. с втора специалност „Новогръцка филология“.

Професионалният ѝ път започва като учител в София и Асеновград, била е преподавател по български език в ИЧС. Постъпва на работа към Катедрата по български език (Факултет по славянски филологии, СУ) през 1981 г. като хоноруван асистент, през 1982 г. става редовен асистент. През 1994 г. защитава дисертация на тема „Начини за предаване на чуждо изказване в съвременния български книжовен език. Едносубектна и многосубектна реч“, от 1997 г. е доцент с хабилитационен труд „Семантични и синтактични особености на префигираните глаголи в съвременния български книжовен език“, а от 2014 г. е професор по синтаксис.

Професор Радка Влахова е преподавала в редица чуждестранни университети. В периода 1985–1989 г. е била лектор по български език в Лайпцигския университет, Секция по теоретична и приложна лингвистика, а в периода 1995–2000 г. – гост лектор по програма BULGA-

RICUM, Университет на Саарланд, Саарбрюкен, Германия. През 1999 г. е била гост професор в Университета в Утрехт – Холандия.

Професор Радка Влахова имаше озаряваща усмивка, беше изпълнена с неизчерпаема творческа енергия, даряваше обич и позитивизъм на околните. Нейната просветителска и духовна мисия на университетски преподавател е доказателство, че чрез словото се създава и осмисля битието.

Трудовете на професор Влахова, които тя завеща на своите следовници, са свидетелство за висок професионализъм и академични стандарти.

Радка Влахова е автор на 7 книги и студии, 12 учебника и учебни помагала за средното училище, 18 учебника и учебни помагала за началното училище, над 53 статии в български и чужди периодични издания, на 23 рецензии, обзори, езикови бележки, научнопопулярни статии.

Научните ѝ интереси бяха разнообразни и могат да бъдат групирани в следните тематични ядра: глаголни предикати (аргументна структура и семантични роли), особености на граматиката (теоретична и практическа), динамика на езиковите процеси, езикова култура, медийна реч. Особено значимо поле на изследване са вербалните комуникативни стратегии. Монографията „Монофонична и полифонична реч“ (Verba magistri. ИК „СЕМА РШ“, София, 2000, 135 с.) разглежда речевите актове и вербалните стратегии, свързани с тяхното функциониране, в различен вид дискурс. Описан е инвентарът от глаголни предикати в български, изразяващи съответните речеви актове, като това е единственото системно описание на перформативните глаголи и на техните граматически особености в българската езиковедска литература.

Отделен компонент от научната продукция на професор Радка Влахова представляват онези изследвания и учебни книги, посветени на приложната лингвистика (чуждоезиково обучение и електронно обучение). Публикациите в областта на електронното обучение имат приложен характер. Те отразяват опита в създаването на първата и единствена магистърска програма по компютърна лингвистика с филологическа квалификация „Компютърна лингвистика. Интернет технологии в хуманитаристиката“ (първоначално „Компютърна хуманитаристика“) и въвеждането на електронни форми на обучение по български език, представени в платформата ezik.bg.

Професор Влахова беше обаятелен лектор, изключителен професионалист, прецизен ръководител, обичан преподавател от поколения студенти. Теоретичните постановки, които излагаше пред аудиторията, обединяваха формалния и функционалния подход при описанието на езиковите факти.

За своя принос в полето на езикознанието и за усърдния труд в Университета през декември 2019 г. на тържествена церемония тя бе удостоена с високото отличие Почетен знак „Св. Климент Охридски“ – синя лента.

Професор Влахова беше човек на словото, носеше дарбата да работи с езика. Нейният прадядо Симеон Данков е бил дългогодишен народен учител, награден с кавалерски орден за граждански заслуги. Затова и професор Влахова винаги е имала специално отношение към образованието и към фигурата на Учителя. Проф. Влахова е изтъквала с признателност, че има късмета нейни преподаватели да са акад. В. Георгиев, акад. Е. Георгиев, проф. Л. Андрейчин, проф. С. Стоянов, проф. К. Мирчев, проф. К. Попов, проф. М. Янакиев.

За професор Влахова 24 май беше празник, който не е просто ден от календара, а минава през сърцето на всекиго с възторг и благодарност. Празник на духа – така го наричаше!

Тя успя да предаде любословната искрица на редица дипломанти, докторанти, млади асистенти. Професор Влахова завеща много на своите следовници. Винаги ще помним нейната усмивка, звънливия ѝ смях. Ще помним борбения ѝ дух и силния ѝ характер. Ще помним препълнената зала при представянето на юбилейния сборник „Рада и приятели“ (в чест на нейната 65-годишнина), на което филологическата колегия засвидетелства своята обич и признателност към професор Радка Влахова.

Поклон пред светлата ѝ памет!

✉ Гл. ас. д-р Рени Манова
r_manova@slav.uni-sofia.bg

✉ Assist. Prof. Reni Manova, PhD
r_manova@slav.uni-sofia.bg